

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES
EXAMINATION: MAY – 2024
SECOND SEMESTER

Subject: Human Right :Problems and Prospectus (IC-203) SET-I

Date: 31/05/2024

Total marks: 100

Time: 10.00 am to 1.00 pm

Instructions: 1) Attempt any *Five* questions.
2) All questions carry **equal (20)** marks.

- Q. 1)** State the meaning, definition and characteristics of Human Rights. (20)
- Q. 2)** Discuss the various landmarks in development of Human Rights (20)
- Q. 3)** What is meant by civil and political rights. (20)
- Q. 4)** Discuss the articles of ICCPR and UDHR, in which the Freedom of conscience and religion find mention? (20)
- Q. 5)** Write an essay on the 'Human Rights of Senior Citizen' (20)
- Q. 6)** Write a note on 'Amnesty International' and Human Rights Watch. (20)
- Q. 7)** Give three examples of implementation of Directive Principles with respect to Human Rights. (20)
- Q. 8)** Discuss the various Acts available in India to provide legal protection to all children. (20)
- Q. 9)** What are the powers and functions of National Commission of Human Rights? Discuss in details. (20)
- Q.10)** Write notes on *any two* of the following. (20)
- a) Importance of U.N. Charter of 1945.
- b) Right to Constitutional Remedies (Article 32).
- c) State Human Rights Commission.
- d) National Commission For Scheduled Tribes.

मराठी रूपांतर

सूचना : १) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. २) सर्व प्रश्नांना समान गुण (२०) आहेत.

- प्र. १)** मानवी हक्कांचा अर्थ, व्याख्या आणि वैशिष्ट्ये सांगा. (२०)
- प्र. २)** मानवी हक्कांच्या विकासातील महत्त्वाच्या पायऱ्याची चर्चा करा (२०)
- प्र. ३)** नागरी आणि राजकीय हक्क म्हणजे काय ते सविस्तर स्पष्ट करा. (२०)
- प्र. ४)** ICCPR आणि UDHR च्या लेखांची चर्चा करा, ज्यामध्ये विवेक आणि धर्माचे स्वातंत्र्य यांचा उल्लेख आढळतो? (२०)
- प्र. ५)** जेष्ठ नागरिकांचे मानवाधिकार यावर निबंध लिहा. (२०)
- प्र. ६)** 'एन्सेस्टी इंटरनॅशनल' आणि 'ह्युमन राइट्स' वॉच वर टीप लिहा. (२०)
- प्र. ७)** मानवी अधिकाराच्या संदर्भात निर्देशक तत्वांच्या अंमलबजावणीची तीन उदाहरणे द्या. (२०)
- प्र. ८)** सर्व मुलांना कायदेशीर संरक्षण देण्यासाठी भारतात उपलब्ध असलेल्या विविध कायद्यांची चर्चा करा. (२०)
- प्र. ९)** राष्ट्रीय मानवाधिकार आयोगाचे अधिकार आणि कार्ये काय आहेत? सविस्तर सांगा. (२०)
- प्र. १०)** टिपा लिहा. (कोणतेही दोन) (२०)
- अ) 1945 च्या संयुक्त राष्ट्र संघटनेच्या मानवाधिकार घोषणेचे महत्त्व.
- ब) घटनात्मक उपायांचा अधिकार (अनुच्छेद ३२)
- क) राज्य मानवाधिकार आयोग
- ड) राष्ट्रीय अनुसूचित जमाती आयोग